

A Pécsi Ítéltábla a dr. Fodor István ügyvéd (fé címe) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a dr. Brandt Eszter ügyvéd (fél címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Pécsi Törvényszék 2016. október 19. napján kelt 19.P.20.060/2016/18. számú ítélete ellen a felperes által 20. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek tizenöt napon belül 40.000 (negyvenezer) forint másodfokú eljárásban felmerült költséget, valamint az állam javára - az illetékes állami adóhatóság felhívására - 131.800 (százharmincegyezer-nyolcszáz) forint feljegyzett fellebbezési eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az alperes jogelődje mint hitelező és a felperes mint adós 2009. október 19. napján HIT-0000000 számon euró alapú személyi kölcsönszerződést kötöttek a ... számú üzletszabályzat alkalmazásával. Az alperes jogelődje a kölcsönkérelem előterjesztésekor írásban felhívta a felperes figyelmét a deviza alapú finanszírozás kockázataira, külön kitérve a kamat- és árfolyamkockázatra is. A szerződés alapján az alperes jogelődje 2.500.000 forint kölcsönt nyújtott a felperesnek, aki azt 96 részletben, 44.723 forint induló törlesztőrészlet mellett volt köteles visszafizetni. A törlesztőrészletek teljes összege 4.293.408 forintot tett ki, a teljes hiteldíjmutatót 17,19%-ban határozták meg. A felperes aláírásával elismerte, hogy a szerződést és az annak elválaszthatatlan részét képező opciós szerződést, üzletszabályzatot és a hirdetményt megismerte, megértette, továbbá az üzletszabályzatot átvette. Az ügyleti kamat meghatározását az üzletszabályzat I.14. pontja, míg a kamatszámítás képletét az üzletszabályzat IV.3. pontja tartalmazta. A szerződő felek normál deviza konstrukcióban állapodtak meg, amely szerint a kamatváltozást és az árfolyamváltozás I.-et az adós a hirdetmény szerint köteles megfizetni. Az árfolyamváltozás I. az üzletszabályzat I.21.a) pontja szerint a fizetési kötelezettségnek a fizetési esedékesség napján aktuális deviza eladási árfolyam, valamint a mértékadó árfolyam hányadosának megfelelő része. Az üzletszabályzat V.5. pontja az árfolyamváltozásból eredő kockázatokra történő figyelmeztetést tartalmazta.

A felülvizsgált elszámolás megtörtént, abban az alperes az induló ügyleti kamatot évi 15,61%-ban vette figyelembe.

A felperes módosított keresetében a kölcsönszerződés teljes érvénytelensége miatt a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte olyan módon, hogy a bíróság a 2.500.000 forint tőke, ennek a mindenkori jegybanki alapkamattal megegyező mértékű kamataira kiterjedő fizetési kötelezettsége, és a tényleges teljesítései elszámolásának eredményeként jelentkező 1.647.698 forint túlfizetés visszafizetésére kötelezze az alperest. Keresetét arra alapította, hogy az árfolyamkockázatot a felperesre hárító szerződéses feltételek tisztességtelenek, a kölcsönszerződés nem tartalmazza az ügyleti kamat százalékos értékét, emiatt a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. év CXII. törvény (továbbiakban: Hpt.) 213.§ (1) bekezdés c) pontja szerint semmis, valamint a Hpt.77-78.§-aiba ütközés miatt ugyancsak semmis a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (továbbiakban: 1959. évi Ptk.) 200.§ (2) bekezdése értelmében. Hivatkozott arra is, hogy a tájékoztatás nem volt megfelelő a kockázatra vonatkozóan, továbbá az üzletszabályzat rendelkezései nem váltak a szerződés részévé, mert az üzletszabályzatot csak a szerződéskötéskor kapta meg.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Vitatta, hogy a felperes fogyasztóként kötött szerződést; állította, hogy a kölcsönszerződés alapján az ügyleti kamat éves százalékos értéke aggálytalanul megállapítható.

Az elsőfokú bíróság ítéletében a perbeli kölcsönszerződést érvényessé nyilvánította azzal, hogy az ügyleti kamat éves százalékos értékét 15,61%-ban határozta meg, míg ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Határozatának jogi indokolásában az 1959. évi Ptk. 523.§-a, 685.§ e) pontja és a Hpt. 2. számú melléklet III.5. pontja figyelembe vételével kifejtette, hogy a felek között deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés jött létre. Rámutatott arra, hogy az árfolyamkockázatról az alperes a szerződés megkötése előtt külön kockázatfeltáró nyilatkozatban tájékoztatta a felperest, emellett az üzletszabályzat és az egyedi kölcsönszerződés egyes pontjai alapján a felperes számára egyértelműnek kellett lennie, hogy az árfolyam változásának lehetősége fennáll, és annak kockázatát kizárólag ő viseli.

Mivel a felperes által fizetendő ellenszolgáltatás szerződésben meghatározott mértéke, azaz a törlesztőrészek összege (4.293.408 forint) meghaladja a kölcsön 2.500.000 forintos összegét, arra a következtetésre jutott, hogy a felek az ügyleti kamatban is megállapodtak. A kölcsönszerződés azonban kétségtelenül nem tartalmazza az induló ügyleti kamat éves százalékos értékét, így a Hpt. 213.§ (1) bekezdés c) pontja alapján semmis. Ennek az érvénytelenségi oknak a jogkövetkezményét az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a jogalkotó rendezte a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvényben (továbbiakban: DH2 törvény) előírt elszámolás szabályainak megalkotásával. A felperes az alperes által készített elszámolásban szereplő kamatértékeket ráutaló magatartásával elfogadta, ezért az ott írt évi 15,61%-os induló ügyleti kamatláb meghatározásával nyilvánította érvényessé a perbeli kölcsönszerződést.

A Hpt. 77.§-ára vonatkozó hivatkozást alaptalannak találta, mert annak vizsgálata, hogy a pénzügyi intézmény a kihelyezés során a kötelezettségvállalások megalapozottságát, áttekinthetőségét, a kockázatok felmérését miként ellenőrzi és csökkenti, a felügyeleti szerv feladata, e kötelezettség az egyes szerződések érvényességét nem érinti.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben a felperes nyújtott be fellebbezést, amelyben annak részbeni megváltoztatásával keresetének teljesítését kérte. Állította, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás nem volt megfelelő, mert nem tért ki arra, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa, és nem utalt arra sem, hogy az árfolyamváltozás lehetősége valós. Hivatkozott arra, hogy a

szerződés szerint 96 x 44.723 forintot, összesen 4.293.408 forintot kellett volna visszafizetnie, a szerződésben sem az adós rendelkezésére bocsátandó pénzösszeg, sem a törlesztőrészletek, sem a visszafizetendő teljes összeg nincs devizában meghatározva, így az nem deviza alapú szerződés. Álláspontja szerint sérti a szimmetria elvét minden olyan állásfoglalás, amely elegendőnek minősíti, ha a szerződés a törlesztőrészletek, a kamat és a visszafizetendő teljes összeg helyett csupán azok számítási módját és a számítás alapját képező adatokat tartalmazza.

A fellebbezésben kifejtett álláspontja szerint a szerződés nem jött létre, mert a kamat mértékében, mint lényeges kérdésben a felek nem állapodtak meg. A törlesztőrészletek valóságtól eltérő meghatározása a számvitelről szóló 2000. évi C. törvény 166.§ (2) bekezdésébe, azaz jogszabályba ütközik, ezért semmis. Hivatkozott a 2008/48/EK irányelv 10. cikk (2) bekezdése *f)* pontjára is, amellyel ellentétes, hogy a kamat százalékos mértékét nem tartalmazza világosan a szerződés, és azt nem is lehet meghatározni. Hangsúlyozta, hogy a Hpt. 213.§ (1) bekezdés *c)* pontja szerinti semmisségi ok a teljes futamidő alatt fennállt, ezért érvényes szerződéses jogcím hiányában jegybanki alapkamattal, a jogalap nélküli gazdagodás szabályai szerint kell elszámolni. Az elsőfokú bíróság ezért helytelen jogkövetkezményt alkalmazott, amikor a megszűnt szerződést érvényessé nyilvánította. Tévesnek tartotta azt az álláspontot, hogy mivel az elszámoló levél feltünteti az induló kamat százalékos értékét, a felek maguk orvosolták az érvénytelenségi okot.

Sérelmezte, hogy a késedelmes teljesítés jogkövetkezményeinek ismertetése, mint a szerződés lényeges tartalmi eleme a perbeli megállapodásból hiányzik. Állította, hogy a jogos érdekeinek figyelmen kívül hagyása egyúttal a jogszabályok figyelmen kívül hagyásával, megkerülésével is jár, így semmisségi okot alapoz meg. Változatlanul hivatkozott a szerződés Hpt. 77.§ (1) bekezdésébe, 78.§ (1) bekezdésébe ütközésére. Utalt arra, hogy a bizonyítékok téves értékelése miatt az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése válhat szükségessé.

A másodfokú eljárás során, Pf. 5. sorszámú beadványában korábbi hivatkozásait megerősítve fellebbezését azzal egészítette ki, hogy a felek nem tárgyalták meg egyedileg az üzletszabályzatot, így az nem vált a szerződés részévé. Ugyanitt állította, hogy a hitelező által utólag meghatározott százalékos kamat mértéke sem helytálló. Hivatkozásait az annuitásos törlesztési mód esetén alkalmazható, de az üzletszabályzat által nem tartalmazott törlesztőrészlet-számítási képlet alkalmazásával végzett számításokkal kiegészítve arra az eredményre jutott, hogy 15,61% induló ügyleti kamat esetén a törlesztőrészlet nem 44.423 forint, hanem 45.749 forint lett volna. Felvetette igazságügyi könyvszakértő kirendelésének indokoltságát.

Kérte a per tárgyalásának felfüggesztését az Európai Unió Bírósága előtt .../17., .../17. és .../17. számon folyamatban lévő előzetes döntéshozatali eljárások jogerős befejezéséig.

Az alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság az ítéleti tényállást helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetések nagyobb részével, és érdemi döntésével is egyetértett a másodfokú bíróság.

Az elsőfokú bíróság a 2009. október 14. napján kelt kockázatfeltáró nyilatkozat és az üzletszabályzat részletesen idézett rendelkezései alapján megalapozottan jutott arra a következtetésre, hogy a felperesnek, mint általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő átlagos fogyasztónak tisztában kellett lennie azzal, hogy az ügyletnek

árfolyamkockázata van, az kizárólag őt terheli, és mindez megnövelheti az általa fizetendő ellenszolgáltatás összegét. A fellebbezésben hivatkozott további körülményekre, így az árfolyamváltozás várható irányára, mértékére, a kockázat reális voltára és valószínűségére pedig a tájékoztatási kötelezettség nem terjedhetett ki (6/2013. számú Polgári jogegységi határozat). A felperes egyébként személyes meghallgatása során (19.P.20.060/2016/11.számú jegyzőkönyv) elmondta, hogy az üzletszabályzat áttanulmányozását követően maga is felismerte az árfolyamváltozás folytán őt terhelő kockázatot. Az a körülmény viszont, hogy az üzletszabályzatot - amelyet a kölcsönszerződés 3. pontja szerint a hitelező jogelődjétől átvett - részleteiben csak a szerződéskötést követően ismerte meg, a szerződési feltétel tisztességtelenségét nem eredményezi. Azt a hivatkozását pedig, hogy az alperesi jogelőd képviselőjétől az írott figyelmeztetéstől eltérő, azt lerontó szóbeli tájékoztatást kapott, az 1952. évi Pp. 3.§ (3) bekezdésének megfelelő (19.P.20.060/2016/11. számú jegyzőkönyvben foglalt) bírói figyelmeztetés ellenére nem bizonyította. Az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó szerződési feltétel így nem semmis az 1959. évi Ptk. 209.§ (4) bekezdésére tekintettel sem.

A kölcsönszerződés egyedi része kifejezetten tartalmazza, hogy a mértékadó devizanem az euró, az árfolyamváltozás elszámolási módja az ún. normál deviza konstrukció, az üzletszabályzat számos, a deviza alapú elszámolásra utaló rendelkezést tartalmaz, így tehát - szemben a fellebbezésben foglaltakkal - nincs alapja annak a következtetésnek, hogy a felek között nem deviza alapú kölcsönszerződés jött volna létre.

Helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az egyedi kölcsönszerződés tartalmazza a kölcsön és a felperes által fizetendő összes törlesztés összegét is. Miután az utóbbi összege magasabb, az nyilvánvalóan magában foglalja az adós által fizetendő ellenszolgáltatás (egyéb címen érvényesített alperesi követelés hiányában kamat) összegét is. Abszolút számmal kifejezve a szerződés tehát az ügyleti kamat mértékét tartalmazza, vagyis a lényeges szerződési feltételek rögzítése mellett a felek között a kölcsönszerződés létrejött.

Kétségtelen ugyanakkor, hogy a Hpt. 213.§ (1) bekezdés *c)* pontjába, (és egyúttal a fogyasztói hitelmegállapodásokról szóló 2008/48/EK irányelv 10. cikk (2) bekezdése *f)* pontjába) ütköző módon a kölcsönszerződésből hiányzik az ügyleti kamat százalékos értéke. Ennek következtében a szerződés érvénytelen, ahogy azt az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásában megállapította. A fellebbezésben foglaltakkal szemben nem tévedett az elsőfokú bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményei alkalmazásának kérdésében sem. A szerződés érvénytelensége esetén az 1959. évi Ptk. 237.§ (2) bekezdésében foglaltak, és az elsőfokú bíróság által helyesen felhívott 6/2013. számú Polgári jogegységi határozat szerint is arra kell törekedni, hogy a bíróság kiküszöbölje az érvénytelenség okát és a szerződést érvényessé nyilvánítsa. A szerződés érvényessé nyilvánítása olyan helyzetet teremt, mintha a felek már eredetileg is érvényes szerződést kötöttek volna (ex tunc hatályú érvényessé nyilvánítás). A bíróság ilyen esetben az érvénytelenségi ok folytán előállt érdeksérelmet küszöböli ki, a felek megállapítható szerződési akaratának megfelelően.

Ugyanakkor arra helytállóan hivatkozott fellebbezésében a felperes, hogy az induló ügyleti kamat éves százalékos értékének meghatározásánál nem lehet kizárólag a felülvizsgált elszámolás adatait figyelembe venni. Az elsőfokú bíróság ítéletének jogi indoklása az érvénytelenség jogkövetkezményei és a DH2 törvény közötti kapcsolat kérdésében félreérthető következtetést tartalmaz, ezért a másodfokú bíróság mellőzi az elsőfokú bíróság ítéletének indoklásából azt a megállapítást, hogy az érvénytelenségi ok jogkövetkezményét a jogalkotó a DH2 törvény által előírt elszámolás szabályainak megalkotásával rendezte. A DH2 törvénnyel ugyanis a jogalkotó kizárólag a részleges érvénytelenség két esetének jogkövetkezményeit érintette, a Kúriának a pénzügyi

intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1 törvény) 3.§ (1) bekezdése szerinti árfolyamrés alkalmazása és a 4.§ (1) bekezdés szerint tisztességtelennek vélelmezett egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés érvénytelenségének jogkövetkezményét, ha az utóbbi vélelem megdönthetetlenné vált.

Az induló ügyleti kamat százalékos értéke az általános szerződési feltételek rendelkezései szerint - amelynek átvételét a felperes aláírásával elismerte, és így az 1959. évi Ptk. 205/B.§ (1) bekezdése alapján a szerződés részévé vált - kiszámítható volt, azt az alperes az eredeti törlesztőrészleteket tartalmazó törlesztési terv alapján, az abban feltüntetett kamatösszegeknek a kamat számítására vonatkozó, az általános szerződési feltételekben ismertetett képletbe történő behelyettesítésével megfelelően alá is támasztotta.

Az alperes által kimutatott induló ügyleti kamat százalékos értékét érintő számítási hibára a felperes első ízben csak a másodfokú eljárásban, Pf. 5. sorszámú beadványban hivatkozott, holott az induló ügyleti kamat mértékét is tartalmazó alperesi részletes elszámolást az elsőfokú eljárás során, a 17. sorszámú alperesi utóirat részeként 2016. szeptember 23-án átvette. A számítások matematikai helytelensége olyan új tény, amelyre az 1952. évi Pp. 141.§ (6) bekezdéséből, és a 235.§ (1) bekezdéséből következően a másodfokú eljárásban hivatkozni már nem lehet.

A Hpt. 77.§ (1) bekezdésével és 78.§ (1) bekezdésével kapcsolatosan az elsőfokú bíróság helyesen mutatott rá arra, hogy az ott leírtak nem az egyes szerződések érvényessége, hanem a pénzügyi intézmény prudens működése körében a pénzügyi felügyelet által vizsgálhatóak, így e rendelkezésbe ütközően az 1959. évi Ptk. 200. § (2) bekezdése alapján a szerződés nem lehet semmis.

Az egyéb fellebbezési hivatkozások, így a Hpt. 213.§ (1) bekezdés *a)* és *e)* pontjára utalás (semmis a szerződés, mert nem tartalmazza a szerződés tárgyát, valamint a törlesztőrészletek számát, összegét), a 2000. évi C. törvény 166.§ (2) bekezdésének és ezen keresztül a Ptk. 200.§ (2) bekezdésének felhívása (jogszabályba ütközik a szerződés, mert a számviteli bizonylat nem helytálló), a késedelmes teljesítés jogkövetkezményének, mint a szerződés létrejöttét kizáró körülménynek a felhívása, továbbá az üzletszabályzat egyedi megtárgyaltságának hiányára való utalás a fellebbezési eljárásban nem voltak figyelembe vehetők a Pp. 247.§ (1) bekezdésére figyelemmel, a másodfokú eljárásban történő keresetváltoztatás tilalma miatt, szem előtt tartva a 18. sorszámú keresetpontosításban foglaltakat is. Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy a felperes állításával ellentétben nincs olyan jogszabály, amely az adós jogos érdeke (ebben a körben teherbíró képessége) figyelembevételének mellőzéséhez a szerződés semmisségének jogkövetkezményét fűzné.

Másodlagosan az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését azért kérte a felperes, mert véleménye szerint az elsőfokú bíróság ítéletében írt kamatmérték a rendelkezésre álló adatok alapján nem számítható ki. Felvetette e kérdésben igazságügyi könyvszakértő kirendelésének szükségességét is. A fent kifejtettek szerint a kamatmérték matematikai helyessége a másodfokú eljárásban már nem volt vitatható, ezért a bizonyítási indítvány teljesítése és ez okból az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezése indokolatlan volt.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253.§ (2) bekezdése alapján - fellebbezett részében - helybenhagyta.

Nem teljesítette a másodfokú bíróság a felperes tárgyalás felfüggesztése iránti kérelmét sem az alábbi okok miatt:

Az előzetes döntéshozatali eljárás és a peres eljárás összefüggése csak akkor állapítható meg, ha az előzetes döntéshozatali eljárásban vizsgált kérdés a kereset (fellebbezés) tárgya. A másodfokú bíróság ezért azt tekintette át, hogy a keresetben és a fellebbezésben előadottak összefüggenek-e az Európai Unió Bírósága előtt előzetes döntéshozatal tárgyában folyamatban lévő hivatkozott ügyekkel, és annak alapján az ügy érdemi elbírálásának előkérdése-e valamelyik előzetes döntéshozatali eljárásban hozandó határozat.

A .../17. számú előzetes döntéshozatali ügy az árfolyamkockázat kérdésével kapcsolatos, elsősorban annak tisztázására irányul, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó és a devizahitel szerződések egyik fő tárgyának tekinthető szerződési feltételek tisztességtelen jellege a 93/13/EGK irányelv alapján vizsgálható-e vagy sem. Az előzetes döntéshozatali eljárás az irányadó nemzeti jognak, a devizatörvények rendelkezéseinek azon az értelmezésén alapul, hogy az árfolyamréssel együtt az árfolyamkockázat viselésének kötelezettségét is előíró tisztességtelen szerződési feltétel kiesésével az árfolyam-kockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel jogalkotási beavatkozás következtében ex tunc hatállyal vált a szerződés részévé. Az árfolyamkockázatot érintő ex tunc hatályú beavatkozásra vonatkozó, a kevesebből a többre - az árfolyam mikénti alkalmazásából az árfolyamkockázat viselésének kötelezettségére - típusú következtetésen alapuló közvetett értelmezéshez azonban jogalkalmazói konszenzus nem fűződik. Az előzetes döntéshozatali eljárás tárgyává tett kérdések ennek megfelelően elsődlegesen nem valamely közösségi jogi aktus, hanem a nemzeti jog értelmezését igénylik, amelyet az Alaptörvény 28. cikkének értelmében, az uniós jog primátusának elvét nem sértve a nemzeti bíróságoknak kell elvégezniük. Ebben a körben utal a másodfokú bíróság arra is, hogy a vizsgálhatóság tárgyában feltett fenti kérdésre adandó válasz a felperes számára igényérvényesítési többletlehetőséget nem teremthet; a per érdemét ugyanis nem érinti, hogy a tisztességtelenség megállapíthatóságát a feltétel világos vagy érthető volta, vagy pedig az utólagos jogalkotói beavatkozás zárja-e ki.

Az adott előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát képező többi kérdés - így az árfolyamkockázatot fogyasztóra telepítő szerződési feltétel világos és érthető megfogalmazásának mibenléte - azért nem érintette ezt a pert, mert a másodfokú bíróság álláspontja szerint a főszolgáltatás körébe tartozó szerződéses rendelkezés tisztességtelensége vizsgálhatóságának szempontjai körében a Kúria által kezdeményezett előzetes döntéshozatali eljárásban az Európai Unió Bírósága már közzétette a .../13. számú ítéletét, az irányelv 4. cikk (2) bekezdésének értelmezéséről. A Kúria ennek alapján adott iránymutatást a 2/2014. Polgári jogegységi határozatban az árfolyamkockázatot a fogyasztóra telepítő szerződési feltétel tisztességtelenségének vizsgálata során alkalmazandó szempontokról. Az irányelv értelmezését megalapozó jogkérdésre vonatkozó ítélkezési gyakorlat folytán az ismételten feltett előzetes döntéshozatali kérdés elbírálása, az irányelv újbóli értelmezése nem minősül jelen ügy előkérdésének, hiszen a jelen jogvita az irányelv ismételt értelmezése hiányában is érdemben eldönthető.

A .../17. számú előzetes döntéshozatali eljárás tárgya, hogy a fogyasztóvédelmi irányelvnek megfelel-e az olyan tagállami jogi szabályozás, joggyakorlat, amely a szerződés elsődleges tárgyát képező világos és érthető szerződési feltétel (ideértve a deviza alapú hitel folyósítási devizaárfolyamát is) szerződéskötést megelőző megismertetését nem teszi kötelezővé, illetve megengedi a fogyasztóval szerződő félnek, hogy azt csak akkor közölje (pl. külön dokumentumban), amikor a fogyasztó már visszavonhatatlan kötelezettséget vállalt a szerződés teljesítésére, és ettől még nem tekinti semmisnek a szerződést.

Az előzetes döntéshozatali eljárás iránti indítványban feltételezett olyan tagállami jogi szabályozás vagy joggyakorlat, mely megengedné, hogy a szerződés elsődleges tárgyát képező világos és érthető feltételt csak a kötelezettségvállalás megtörténte (azaz a szerződés megkötése) után közöljenek a fogyasztóval, a másodfokú bíróság előtt nem ismert (a felperes sem hivatkozott ilyenre). Normatív módon a deviza alapú hitel folyósítási devizaárfolyamának közlési ideje sem szabályozott, különösen nem az indítvány szerinti megközelítésben (egyebekben az esetleges közlés ütemezését időben behatárolja, hogy jellemzően a folyósítási árfolyam a folyósításkor válik ismertté, míg a szerződés megkötése a folyósítást megelőzi). Annak ellenére, hogy az előzetes döntéshozatali eljárásban feltett kérdések a jelen eljárásban nem alkalmazott tartalmú jogi szabályozás vagy joggyakorlat irányelv-konformitására vonatkoznak, a másodfokú bíróság indokoltnak tartja megjegyezni, hogy a perben tényszerűen sem merült fel olyan állítás, hogy a szerződés elsődleges tárgyát képező világos és érthető feltételt csak a szerződéskötés megtörténtét követően közöltek volna a felperessel; ellenkezőleg, az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatás már a kölcsön igénylésekor bizonyítottan megtörtént. A fentiekre figyelemmel a .../17. számú előzetes döntéshozatali eljárás eredménye a jelen pernek nem előkérdése.

A .../17. számú ügy az Európai Unió Bírósága .../13. számú ügyben hozott ítélete 3. pontjának értelmezésére irányul, ebben a körben arra, hogy a nemzeti bíróság orvosolhatja-e egy fogyasztói szerződés érvénytelenségét, ha a szerződés érvényben tartása ellentétes a fogyasztó gazdasági érdekeivel. Választ vár továbbá az indítványozó arra, hogy a magas szintű fogyasztóvédelem követelményeivel, és az uniós alapjogokkal összeegyeztethető-e, ha egy tagállam parlamentje törvénnyel módosít fogyasztói polgári jogi szerződéseket (különösen úgy, hogy a módosítások folytán a kölcsönszerződés érvényes marad, és a fogyasztó továbbra is köteles viselni az árfolyamkockázat okozta terheket), illetve, ha egy tagállam legfelsőbb bírói szerve kötelezően alkalmazandó, nem átlátható módon hozott polgári jogegységi határozatokkal irányítja az eljáró bíróság ítélkezési gyakorlatát.

A feltett első kérdés egyértelműen azokra az esetekre vonatkozik, amikor az érvényessé nyilvánítás megállapíthatóan ellentétes a fogyasztó érdekeivel. Ez az alapvetés azonban a jelen pernek nem sajátja, ami következik abból is, hogy a felperes a 18. sorszámu jegyzőkönyvben pontosított keresetében maga is a szerződés érvényessé nyilvánítását kérte. Míg a törvényi úton történő szerződésmódosítás, a legfelsőbb bírói szerv jogegységesítő tevékenységének megengedettsége a jelen jogvitával konkrét kapcsolatban nem álló kérdések. A jelen jogvitát érintően egyebekben nem ismert olyan hatású szerződésmódosítás, melynek hiányában vált volna a szerződés érvénytelenné. Így tehát az ebben az előzetes döntéshozatali eljárásban adandó válasz sem hat ki a jelen perre.

Mindezekre figyelemmel a másodfokú bíróság nem találta indokoltnak a per felfüggesztését az 1952. évi Pp. 152.§ (2) bekezdése alapján egyik hivatkozott előzetes döntéshozatali eljárás miatt sem.

A fellebbezés nem vezetett sikerre, ezért az 1952. évi Pp. 78.§ (1) bekezdése értelmében a felperes köteles az alperes részére ügyvédi munkadíjat fizetni a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3.§ (2) bekezdése és (5) bekezdése szerint meghatározott mértékben.

A felperes az illetékfeljegyzési jogára figyelemmel le nem rótt fellebbezési eljárási illeték megfizetésére az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74.§ (3) bekezdése folytán

alkalmazandó, a személyes költségmentességről szóló 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13.§ (2) bekezdése alapján köteles.

Pécs, 2018. január 12.

. Kutasi Tünde s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró, Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró